

Visitationspredikan, Lagunda församling
Palmsöndagen, 13 april 2025, Mark 11:1-11
Söndagens tema: Vägen till korset
Visitationens tema: Bruka, bevara, besöksnäring

”Nog behövs det andrum! Både gläntor i själva tiden och stunder i rummet som kan fyllas av livskänsla, den obeskrivliga aning som vi människor kan känna och ingå, uppgå, i. [...] Vi måste värna våra gläntor i bruset, där de små ljuden också får ta plats: viskningen kräver större uppmärksamhet än ropet.”

Så skriver poeten och den tidigare ledamoten i kulturutskottet Bengt Berg i en text som har rubriken ”Försök till andrum”.

Här i Lagunda församling finns Andrum – utomhuskapellet vid Fröslunda kyrka. Det var där vi inledde biskopsvisitationen i onsdags. Idag, när vi avslutar visitationen, får jag i predikans form väva samman eller knyta ihop palmsöndagens evangelium med en del av det som vi har sagt, gjort, sett och hört under de dagar som jag har varit här.

I er planering har biskopsvisitationen förkortats ”biskvi” och de biskvier som vi har fått njuta av under besöket har ungdomarna bakat tillsammans med personalen i köket. Faktum är att några av oss dessutom har skrivit delar av dagens predikan tillsammans.

I torsdags samlades vi till bibelstudium här i Mariakyrkan. Vi som var med då läste högt tillsammans. Vi gick laget runt. Alla som ville läste en vers var ur dagens evangelietext. Sedan funderade vi tyst för oss själva över vad i texten som särskilt talade till oss – något som vi tyckte var extra vackert eller uppmuntrande. Vi reflekterade också över vad i texten som vi tyckte var lite märkligt eller irriterande. Dessutom formulerade vi en fråga genom att sätta ett frågetecken för något i texten, något som vi ville veta mer om. När alla hade fått fundera en stund på egen hand satte vi oss i mindre grupper och delade våra tankar med varandra.

Strax kom samtalen att kretsa kring åsnan. Den bara stod där, på gatan, utanför en port, redo för Jesus att använda. När lärjungarna kom för att hämta den var det ingen som protesterade när de gav den förklaring som Jesus hade försett dem med i förväg. Vid bibelstudiet var det någon som sa att så är det ofta här i Lagunda församling. När ni behöver något eller någon ordnar det sig på ett sätt som ni aldrig hade kunnat förutse eller planera för på egen hand.

Flera konstaterade att det var modigt eller dumdrigtigt av Jesus att använda en åsna som inte var inriden. Samma framåtlutade hållningen strävar ni efter här i församlingen. Andra lyfte fram hur föredömligt det är att Jesus sände i väg två lärjungar och inte en ensam lärjunge för att hämta åsnan. Ni gör något liknande här i Lagunda församling när alla vaktmästare åker till samma kyrka för att arbeta där en halv dag varje vecka. Det blir både lättare och roligare att gå Jesu ärenden när vi gör det tillsammans.

Löven som folket tog från träden i närheten och bredde ut framför Jesus uppmärksammades också. Här i församlingen arbetar ni långsiktigt för att blommor och insekter som tidigare har frodats i våra trakter ska leva upp på nytt. Till denna *slow flower*-rörelse hör att gräsklippningen på kyrkogårdarna har förändrats, grusgångarna krattas, kvistar och löv tas tillvara och era altare smyckas med blommor som växer naturligt på nära håll. Vid bibelstudiet var det flera som sa att allt detta är inspirerande exempel på hur vi stör ut löv som finns här i närheten framför Jesus och på så sätt bereder väg för Guds rike.

I samtalen i torsdags tog vi förstås också upp mantlarna som folket bredde ut på vägen och som åsnan (kanske) trampade på när Jesus red in i Jerusalem. ”Milda makter” var det många av oss som tänkte. Den här visitationen har kretsat kring frågan hur vi kan ta tillvara, använda och bidra till den skatt av kyrkliga textilier som finns här i Lagunda församling. Vi har funderat över hur mässshakar och stolor ska kunna räddas från fukt, mögel och möss när klimatet förändras. Vi har fröjdats oss över den unika Biskopskullakåpan och vi har fått veta mer om de kyrkliga textilier som kommer att kunna skapas här i Lagunda församling i framtiden.

Mitt i allt detta korsas vår väg av en folksamling som kastar sina mantlar i smutsen. Deras vårdslöshet med klädesplaggen ser ut att vara raka motsatsen till det ansvarsfulla omhändertagande av våra kyrkliga textilier som har löpt som en röd tråd genom hela visitationen. Vid bibelstudiet konstaterade vi dock att motsättningen kanske är skenbar.

Här i Lagunda församling vill ni inte gömma undan de kyrkliga textilierna och de liturgiska föremålen genom att låsa in dem någonstans dit ytterst få har tillträde. I stället vill ni lyfta fram och använda konstskatterna för att med hjälp av dem bereda väg för Jesus och göra det lättare för honom att rida in i ännu fler människors liv – idag och i framtiden. Jesus kan komma ännu närmare och längre in också i våra liv med hjälp av de liturgiska föremål och kyrkliga textilier som finns här hos er. Vi fick ett exempel på hur det kan gå till när vi samlades till visningsandakt i Nysätra kyrka. Då uppmärksammades och användes några utvalda dyrgripar som finns i den kyrkan på ett sätt som innebar att flera saker hände samtidigt. Vi fick se den vackra paten samtidigt som vi fick ta emot Guds välsignelse.

Under visitationen har jag fått se många exempel på sådana samtidigheter, på synergi-effekter. När diakonen Elisabeth förklarar vad synergi-effekter innebär använder hon ett annat, mer lättbegripligt uttryck. Hon säger att det blir ”dubbel-bra”. Genom att en sak görs kan två eller flera goda ting bli resultatet. När barngruppen går till äldreboendet för att pyssla eller spela pingis blir både barnen och de äldre glada. När ungdomarna bakar till caféet får ungdomarna något roligt att göra samtidigt som caféet får hembakat kaffebröd.

Efter torsdagens samtal har jag reflekterat över de intryck av Lagunda församling som jag har fått under visitationen. Jag har använt samma frågor och samma metod som vi använde vid bibelstudiet. Jag har frågat mig vad jag uppfattar som extra vackert eller uppmuntrande i församlingslivet här. Jag har funderat över vad jag tycker är märkligt eller irriterande och jag har formulerat en fråga som jag undrar över.

Det jag idag vill lyfta fram som extra vackert och uppmuntrande är just synergi-effekterna. Ni arbetar medvetet, långsiktigt och genomtänkt för att uppnå flera saker samtidigt och ni lyckas väldigt väl i det arbetet. Det ni gör tillsammans blir ”dubbel-bra”, ”trippel-bra” och till och med ”kvadrupel-bra” eftersom ni planerar och engagerar er för att det ska bli så. På så sätt genereras så mycket mening och så många möjligheter att det räcker till många fler församlingar är Lagunda. Jag ser att det ni gör kan bli ”dubbel-bra”, ”trippel-bra” och ännu mera bra genom att ni är och blir en inspirationskälla för andra församlingar.

Det jag idag vill lyfta fram som märkligt eller irriterande är att utomhuskapellet Andrum vid Fröslunda kyrka inte inspirerar andra församlingar att bygga liknande kapell, trots att många församlingar kommer hit på studiebesök. Under visitationen har vi fått höra om den uppmärksamhet som kapellet har fått i Sverige och internationellt. Vi har också fått höra om

den uppmärksamhet som kapellet kommer att få genom höstens utställningen på museet ArkDes i Stockholm där Statens centrum för arkitektur och design finns.

Som en uppföljning efter visitationen kommer jag att be stiftskansliet att undersöka hur det kommer sig att goda kyrkliga idéer och initiativ av det slag som Andrum är ett exempel på inte lyfter och flyger i Svenska kyrkans sammanhang, trots att de gör succé i andra sammanhang. Jag vill veta mer om de hinder som står i vägen och hur vi kan hantera dem.

Den fråga som jag avslutningsvis vill skicka med er är en inbjudan till uppföljning efter visitationen – här i församlingen eller på egen hand under den kommande stilla veckan. I dagens evangelietext är det ropen – inte viskningarna – som drar uppmärksamheten till sig. Både de som gick före och de som följde efter Jesus ropade ”Hosianna!”

Jag har frågat mig vad folket, människorna som var med när Jesus red in i Jerusalem, viskade till varandra, till sig själva och till Gud när de efteråt fick tid att hämta andan. En liknande fråga vill jag skicka med er idag. Vilka viskningar kan ni urskilja i ert inre och tillsammans här Lagunda församling när ni får gläntor i bruset efter biskopsvisitationen? Den intensiva biski som ni har planerat för så länge och genomfört med så stort engagemang är snart avnjuten. Nu stundar stilla veckan. Vad vill Gud göra oss uppmärksamma på genom de viskningar och små ljud som fångar vår uppmärksamhet när ståhejet har lagt sig?

Jag talar inte om onda viskningar, om skvaller, baktankar och förtal. Jag talar om goda viskningar, om den andliga längtan som poeten och politikern Bengt Berg sätter ord på i sitt försök till andrum. ”Nog behövs det andrum!”, skriver han. ”Både gläntor i själva tiden och stunder i rummet som kan fyllas av livskänsla, den obeskrivliga aning som vi människor kan känna och ingå, uppgå, i. [...] Vi måste värna våra gläntor i bruset, där de små ljuden också får ta plats: viskningen kräver större uppmärksamhet än ropet.”

I den stilfulla och innehållsrika broschyr som presenterar Andrum vid Fröslunda kyrka citeras den heliga Birgittas pilgrimsbön. Inspirerade av den bönen ber vi:

O Jesus, Guds Son, du gick vägen till korset, omgiven av folkets rop, och stod tyst inför dem som dömde dig. Håll tillbaka våra tungor till dess vi har besinnat vad och hur vi ska tala. Hjälp oss urskilja dina viskningar och att uppmärksamma de små ljud som visar oss vägen och gör fler än oss villiga att vandra den. Amen.